دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

دانشکده طب ایرانی

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

«طرح دوره نظری– عملی»

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه ع.پ. ایران

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: طب سنتی
عنوان درس: اصول و مبانی درمان شناسی
نوع و تعداد واحد[1]: 2 واحد نظری و عملی (۰.۵ تئوری و ۱.۵ عملی)
نام مسؤول درس: دکتر سمیه ماهروزاده
مدرس/ مدرسان: دکتر سمیه ماهروزاده دکتر الهام اختری دکتر علی قبادی
پیش نیاز/ همزمان: دلایل و علائم
رشته و مقطع تحصیلی: دکترای تخصصی طب سنتی ایرانی

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استادیار
رشته تخصصی: طب سنتی ایرانی
محل کار: دانشکده طب ایرانی، دانشگاه علوم پزشکی ایران
تلفن تماس: ۰۹۱۲۲۱۳۵۴۲۶
نشانی پست الکترونیک: dr.mahroozade@gmail.com

[1] نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

توصیف کلی درس

(انتظار می رود مسؤول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

محتوای این درس، دانشجویان را با اصول و مبانی درمان شناسی بر اساس منابع معتبر طب کهن ایرانی آشنا می کند. همچنین با آموزش قواعد اختصاصی درمان بیماری های عضوی، آنان را در انتخاب مناسب ترین شیوه درمانی در تلفیق با دانش طب رایج، جهت حفظ و ارتقای سلامت بیماران یاری می رساند.

* **نکته:** جهت تکمیل این قسمت می توان از توصیف کلی درس در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط استفاده کرد.

اهداف کلی/ محورهای توانمندی (Competency):

آشنایی دانشجویان با مبانی و نحوه بکارگیری شیوه های مختلف درمانی در طب سنتی ایران

* **نکته:** جهت تکمیل این قسمت می توان از شرح کلی درس در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط استفاده کرد.

اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر:

۱- در پایان دوره دانشجو می تواند قوانین کلی علاج در طب سنتی را بشناسد.
۲- در پایان دوره دانشجو می تواند قوانین تغذیه در علاج بیماری ها را بیان کند.
۳- در پایان دوره دانشجو می تواند قوانین به کارگیری دارو در علاج بیماری ها را بیان کند.
٤- در پایان دوره دانشجو می تواند قوانین استفراغ در علاج بیماری ها را بیان کند.
٥- در پایان دوره دانشجو می تواند قوانین علاج سوء مزاجات را به کار گیرد.
٦- در پایان دوره دانشجو می تواند قوانین منضج و مسهل را در علاج بیماری ها بیان کند.
۷- در پایان دوره دانشجو می تواند انواع قوانین کلی علاج اعضای اصلی بدن از جمله دماغ، قلب، ریه، کبد و معده را بیان کند
۸- در پایان دوره دانشجو می تواند با نحوه تشخیص و علاج بیماری های اختصاصی به اعضای اصلی بدن شامل دماغ، قلب، ریه، کبد و معده را بیان کند.

* **نکته:** جهت تکمیل این قسمت می توان از رئوس مطالب در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط و همچنین نظر مدرسین استفاده کرد.

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه طب ایران

رویکرد آموزشی[1]:

□مجازی[2] ■حضوری ■ترکیبی[3]

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

□ کلاس وارونه

□ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

□ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

■ یادگیری مبتنی بر حل مسئله(PBL)

■ سایر موارد نام ببرید: تالار گفتگو (تشکیل گروه مباحثه در شبکه اجتماعی ترجیحا ایتا و حل مسئله)

رویکرد حضوری

■ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

■ بحث در گروه های کوچک

■ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

■ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

□ یادگیری مبتنی بر سناریو

■ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)

□ یادگیری مبتنی بر بازی

□ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.

لطفا نام ببرید .....

1. Educational Approach
2 . Virtual Approach
3 . Blended Approach

جدول تقویم ارائه درس مبانی طب سنتی ایران

روز و ساعت کلاس سه شنبه ۱۰- ۱۲ (دکتر ماهروزاده و دکتر قبادی) و یک شنبه ۱۳- ۱۵ (دکتر اختری)

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری/ تکالیف	روش یاددهی- یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس/ مدرسان
۱	مروری بر صحت، بیماری و انواع آن	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۷/۵	دکتر اختری
۲	آشنایی با قوانین کلی علاج	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۷/۷	دکتر ماهروزاده
۳	آشنایی با قوانین تدبیر و تغذیه	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۷/۱۲	دکتر اختری
۴	آشنایی با معالجه با دوا-۱	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۴/۷/۱۴	دکتر قبادی
۵	آشنایی با معالجه با دوا-۲	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۴/۷/۱۴	دکتر قبادی
۶	اشنایی با قوانین استفراغ مواد	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۷/۱۹	دکتر اختری
۷	آشنایی با علاج امراض تابع سوء مزاج	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۴/۷/۲۲	دکتر ماهروزاده
۸	آشنایی با قوانین مسهلات	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۴/۷/۲۲	دکتر ماهروزاده
۹	آزمون		۱۴۰۵/۷/۲۶	دکتر ماهروزاده- دکتر اختری- دکتر قبادی
۱۰	آشنایی با علاج کلی بیماری های دماغ آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های دماغی	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۷/۲۹	دکتر ماهروزاده
۱۱	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های دماغی (صداع)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۷/۲۹	دکتر ماهروزاده
۱۲	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های دماغی (دوار ، سدر، رعشه)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۸/۳	دکتر اختری
۱۳	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های دماغی (مالیخولیا)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۸/۱۰	دکتر اختری
۱۴	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های دماغی (زکام و نزله)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۸/۵	دکتر ماهروزاده
۱۵	آشنایی با علاج کلی بیماری های ریه آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های ریوی (ربو و انتصاب نفس)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۸/۱۲	دکتر ماهروزاده

۱۶	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های ریوی (سل، ذات الریه)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۸/۱۹	دکتر ماهروزاده
۱۷	آشنایی با علاج کلی بیماری های قلب آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های قلب و سوء مزاج	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۸/۲۴	دکتر اختری
۱۸	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های قلب (خفقان و غشی)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۹/۱	دکتر اختری
۱۹	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های قلب (ورم قلب، ضغط قلب، تقشر قلب، قذف قلب)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۹/۸	دکتر اختری
۲۰	آشنایی با علاج کلی بیماری های معده	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۸/۲۶	دکتر ماهروزاده
۲۱	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های معده (انواع سوء مزاج معده وجع معده، حرقت معده)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۹/۳	دکتر ماهروزاده
۲۲	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های معده (ضعف هضم، سوء هضم و تخمه)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۹/۱۷	دکتر ماهروزاده
۲۳	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های معده (اشتها و اختلالات آن جشاء، قی و تهوع و غثیان)	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۹/۲۴	دکترماهروزاده
۲۴	مروری بر علاج بیماری های کبد	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۹/۱۵	دکتر اختری
۲۵	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های کبد سوء مزاجات	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۹/۲۲	دکتر اختری
۲۶	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های کبد ضعف، سده، اورام	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۹/۲۹	دکتر اختری
۲۷	آشنایی با نحوه تشخیص و شیوه درمان بیماری های کبد سوء القنیه و استسقاء	سخنرانی تعاملی	۱۴۰۵/۱۰/۶	دکتر اختری
۲۸	Case study	یادگیری مبتنی بر سناریو	۱۴۰۵/۱۰/۱	دکترماهروزاده
29	Case study	یادگیری مبتنی بر سناریو	۱۴۰۴/۱۰/۱۳	دکتر اختری
30	امتحان پایان ترم			دکتر ماهروزاده- دکتر اختری

وظایف و انتظارات از دانشجو:

وظایف عمومی دانشجو و انتظارات در طول دوره نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس[1]

روش ارزیابی دانشجو:

- ذکر نوع ارزیابی:
  - ارزیابی تکوینی (سازنده)[2]: شفاهی، تحقیق و ارائه، فعالیت در گروه مباحثه (تالار گفتگو)
  - ارزیابی تراکمی (پایانی)[3] : به صورت چهارگزینه‌ای و تشریحی
  - ۴۰٪ ارزیابی تکوینی (فعالیت کلاسی و گروه مباحثه، تحقیق و ارائه در کلاس)، ۶۰٪ ارزیابی تراکمی (آزمون های کلاسی و پایان ترم)

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه ع.پ. ایران

[1] وظایف عمومی می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

2 . Formative Evaluation

3 . Summative Evaluation

سهم ارزشیابی هر نوع/ روش در نمره نهایی و سهم نمره استاتید دوره: (می تواند به صورت جدول ارائه گردد.)

* **نکته:** ذکر روش ارزیابی دانشجو (شفاهی، کتبی (چهارگزینه ای، درست نادرست، باز پاسخ و غیره)، آزمون های ساختارمند عینی مانند: OSCE، OSLE و غیره) و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار با استفاده از ابزارها (مانند: لاگ بوک، کارپوشه،DOPS)

* **نکته:** ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو (جدول سهم نمره براساس طراحی روش ارزیابی دانشجو)

* **نکته:** در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

منابع:

منابع اصلی شامل کتاب های معتبر طب سنتی به زبان فارسی و عربی، کتب مرجع طب رایج و مقالات به روز

کتب طب سنتی:

۱- اکسیراعظم- محمداعظم ناظم جهان
۲- شرح الاسباب- نجیب الدین سمرقندی
۳- طب اکبری- محمد شاه ارزانی

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه ع.پ. ایران

نکات کاربردی طرح دوره های نظری/ عملی

پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت ها و به طور کلی ویژگی هایی هستند کـه میخواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد. برای مثال دانشجوی دکترای تخصصی .... در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را دراستفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیتهای یاددهی- یادگیری

منظور از فعالیت های یاددهی، مجموعه فعالیت هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان و فراگیران بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی- یادگیری متمرکز بر روش های فعال وتعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروههای کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت های یادگیری، مجموعه فعالیت هایی است که کارآموزان/ کارورزان و فراگیران به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش ها، موظف به انجام آنها هستند.

به عنوان مثال: شرکت فعال در راند [1]، گراند راند [2] و ژورنال کلاب [3]، ارایه کنفرانس های آموزشی [4]، انجام پروژه و ارائه مباحث در قالب سمینار و سایر موارد ....

روش های ارزیابی فراگیران

ارزیابی فراگیران و کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره مندی از انواع **روش های ارزیابی** صورت می پذیرد:

- **ارزیابی دانش نظری** با استفاده از انواع آزمون های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه ای، جور کردنی، استدلال محور و ... انجام می گردد.

---

1. Round
2. Grand Round
3. Journal Club
4. Didactic Conferences

– **ارزیابی عملکردی**[1] در محیط های شبیه سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی**(OSCE)** [2] به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون های ویژه ارزیابی عملکرد می باشد.

نکته: بر طبق برنامه آموزشی دوره های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از ۵۹ درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از ۲۵ درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

– **ارزیابی در محیط کار**[3] شامل فعالیت هایی است که فراگیران به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط های کار واقعی و آزمایشگاه انجام می دهند. نظیر انجام کارهای عملی مختلف و با استفاده از انواع روش های ارزشیابی در محیط کار مانند:

- ارزشیابی ۳۶۰درجه [4]
- بررسی پورت فولیو [5] ولاگ بوک [6]
- استفاده از Global rating form، DOPS ، Mini-CEX و سایر موارد با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

Global rating form: این روش در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می شود و برطبق برنامه های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر ۵۰٪ ارزیابی نهایی کارآموز و در دوره کارورزی، حداقل ۴۰٪ و حداکثر ۷۵٪ ارزیابی نهایی کارورز می باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص های عملکردی دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه ای برخور می باشند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می شود.

Direct Observation Procedural of Skill: مشاهده مستقیم مهارتهای بالینی به عنوان روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می انجامد.

Mini Clinical Evaluation Exercise : در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه بندی به هرکدام از توانمندی های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می دهد. در این نوع آزمون انتظار می رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی گردد.

1-Performance Based Assessment
2. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)
3. Work place Based Assessment
4. Multi Source Feedback (MSF)
5. Portfolio
6. Logbook